

1. Než začnu učit

	Co očekávám od dětí?	Jak budeme s žáky komunikovat?	Co mohou děti očekávat ode mne? Kdy?	Jak bude dětem sdělováno hodnocení jejich práce?	Informuji děti včas o jakýchkoliv změnách v učení, v zadávání, v hodnocení?	Kde mohou učitelé i děti dostat technickou podporu?	Jak budu pracovat s dětmi, které mají speciální vzdělávací potřeby?
DOPORUČENÝ KROK	<p>Žáci potřebují dostat jasné pokyny, jakým způsobem bude online výuka organizovaná a v čem bude jiná než výuka ve třídě. Dále potřebují vědět, kde najdou jednotlivé zdroje pro výuku a co mají dělat pro to, aby mohli začít.</p> <p>Musí se žáci připojit k online setkání? Jak se připojí? Kde najdou zadání úloh? Kam a jak mají odevzdat splněné úlohy?</p>	<p>Žáci by měli vědět:</p> <ul style="list-style-type: none"> jakým způsobem se budou s učitelem kontaktovat (email, online setkání, konzultační hodiny) jak často by se měli přihlašovat na třídní stránky jaké aktivity budou časově stejné pro všechny žáky a jaké aktivity mohou plnit každý jindy návody a doporučení pro komunikaci dětí mezi sebou 	<p>Děti potřebují vědět, kdy mohou očekávat odpověď na svoji otázku poslanou mailem (24 h, 48 h?) a kdy mohou očekávat zpětnou vazbu / komentář/ známku k odevzdaným úkolům.</p>	<p>Dejte dětem vědět, jakým způsobem budete dávat ZV k jejich práci (nebo ji známkovat), kde se tuto skutečnost dozví. Podle toho, jak dlouho bude škola na dálku trvat, je možné zvážit i nějaký online "notes", kde budou mít děti své hodnocení zapsané.</p>	<p>Dejte dětem co nejdříve vědět veškeré změny v zadání a termínech.</p>	<p>Řekněte žákům předem, jaké vybavení a jaké technologie budou potřebovat. Mají všechny děti potřebné technické vybavení? Jakou podporu poskytnu těm, co ho nemají?</p> <p>Pořídte seznam kontaktů na technickou podporu a jednoduchý popis toho, jakou pomoc jim může poskytnout. Dejte dětem odkazy na programy, které budou potřebovat stáhnout, a odkazy na tutoriály k programům, které budou využívat.</p>	
PROČ?	<p><i>Změna formátu tradiční výuky běžně probíhající tváří v tvář a její převedení do online prostředí může být pro děti matoucí a naprosto cizí. Týká se to zvláště dětí, pro které je IT prostředí zcela nové nebo těch, které neznají konkrétní formát zvolený pro výuku.</i></p>	<p><i>Pro děti nemusí být lehké svoje chování ze třídy převést do prostředí online platformy. Pokud od začátku nastavíme pravidla a modelujeme je ve veškeré online komunikaci, pomůže to dětem se do online aktivit zapojit rychleji. Budou pak vědět, co se očekává, co mají dělat. Děti často neví, jak "proměnit" své chování, když jsou online namísto ve třídě. Vysvětlete, ukažte, jak mají komunikovat s vámi, v rámci celé třídy, mezi sebou navzájem.</i></p>	<p><i>Ve škole se s dětmi setkáváme pravidelně ve stejný den v týdnu, ve stejnou hodinu. Pokud převedeme "strukturu" do online prostředí, pomůže to žákům zmírnit napětí a zmatek. Budou vědět, kdy mohou očekávat odpověď na svou otázku nebo zpětnou vazbu ke své práci. Když děti vědí, co od vás mohou očekávat, zmírňuje to jejich stres a napětí při přechodu do online výukového prostředí.</i></p>	<p><i>Děti nemusí být zvyklé sledovat své hodnocení /známky v online systému. Naučte je, kde hodnocení a známky jak individuální, tak skupinové práce najdou.</i></p>	<p><i>Děti budou potřebovat vědět o všech změnách ve výuce a v rozvrhu způsobených změnou z prostředí třídy na online prostředí.</i></p>	<p><i>Děti i jejich učitelé mohou být zaskočení požadavky na IT dovednosti. Budou potřebovat asistenci při získávání a používání IT technologií. Zvažte, jakou pomoc nabídnete žákům bez potřebného IT zázemí. Kam se mohou žáci obrátit? Mají potřebné kontakty?</i></p>	<p><i>Online prostředí může být hodně náročné pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Kontaktujte speciálně učební centrum (školní asistenty), kteří budou připraveni dětem poskytnout podporu na dálku.</i></p>

2. Během učení

Jak budu žáky provádět učení? Snažme se dětem usnadnit přechod na online výuku. Umožněme jim sociální kontakty a vybudování jejich online identity. Učme je to podobně, jako to děláme ve třídě. A vyberme si technologie, které nám to umožní.

	Jak vytvářet online komunitu?	Proč předkládáme dětem tyhle materiály k učení? Co se z nich naučí?	Čím tato úloha přispěje ke vzdělání dětí?	Jakým způsobem budu pravidelně poskytovat dětem zpětnou vazbu, aby mohly sledovat své pokroky?
DOPORUČENÝ KROK	<p>Povzbuzujte a vybízejte žáky, aby se zapojili do online diskusí. Facilitujte diskusi, provedte je tímto formátem.</p> <p>Díky krátké úvodní aktivitě se děti budou cítit lépe při diskuzích a povídání při online setkáních. Pokud už online výuka začala, nicméně žáci do této chvíle byli zvyklí jen na práci ve třídě tvář v tvář, zkuste vzájemně představování z jiného úhlu pohledu. Například: odkud se připojujete? Možná vypadá zařazování těchto aktivit jako zbytečné, ale pro vytváření pocitu sounáležitosti jsou důležité. Umožní dětem cítit se součástí skupiny a napojit se na sebe navzájem i s učitelem.</p>	<p>Vysvětleme dětem, co se z materiálů naučí. Když budou děti vědět, co se konkrétně při dané činnosti naučí a v čem se posunou, budou pracovat lépe.</p> <p>Jak obvykle začínáte svoji hodinu? Napište krátký text podobný situaci, jako byste k dětem mluvili a vysvětlovali, co budou dneska dělat. Nebo natočte krátké video. Pošlete jim ho mailem nebo ho pověste na sdílený prostor - Google classroom, Teams.... V tomto úvodním slovu dětem vysvětlete, co a proč budou dneska dělat a jak je to propojené s celkovým tématem v předmětu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jaké znalosti a dovednosti získají v kontextu celého tématu? Jak bude hodnocena odevzdaná práce? <p>Stejně jako ve třídě i teď představte zadání za využití textu, videa, audia. Projděte zadání, dávejte příklady, modelujte. Připomínejte žákům, jak se toto konkrétní zadání pojí k našemu tématu, k tomu, co mají ovládnout. Děti potřebují jasné informace o zadání, kritériích hodnocení, o všem dalším, i o tom, jakým způsobem a za co budou dostávat známky.</p>	<p>Když učíme na dálku, je důležité dávat zpětnou vazbu. Dejme dětem vědět, že jejich úkol byl nahrán, přišel na úložiště. K tomu dávejme dětem v časových intervalech informace o tom, jak si vedou, aby mohly další práce udělat lépe. Pokud je to možné, můžete použít snadno vyhodnotitelné kvízy, dotazníky, diskuse nebo něco, co byste plánovali dělat i ve třídě.</p>
PROČ?	<p><i>Děti, které se neúčastnily facilitovaných (vedených) online diskusí, si nemusí uvědomit, jak se chovat při online přenosu. Zejména tehdy, když změna na online výuku nastane rychle a neplánovaně.</i></p> <p><i>Je dobré, aby diskuse v reálném čase byly vedené / facilitované. Je potřeba mít k tomu odpovídající prostředí.</i></p> <p><i>Děti potřebují i prostor, kde mohou přidávat příspěvky v různém čase, kde mohou spolupracovat - využívat např. google doc nebo nějakou hlasovou službu (Voice Thread).</i></p>	<p><i>Ve třídě děti spoléhají na váš úvod a vaše vysvětlení souvislosti mezi tématem a materiály a zdroji, se kterými pracujete, a na vaše zdůvodnění, proč se dneska budete tomuto tématu věnovat.</i></p> <p><i>Stejně je to i online - krátké vysvětlení k materiálu, se kterým budou tento týden pracovat: co je na něm důležitého a co budou s materiálem dělat, aby se naučili vše potřebné. Toto vysvětlení umožní dětem odpovědět na otázku PROČ se tím mají zabývat a umožní jim ponořit se do studia.</i></p>	<p><i>Ve třídě, kde se vidíme F2F (tvář v tvář), učitel většinou podává dětem spoustu doplňujících informací k zadání. Bude moc užitečné, když všechny instrukce a zadání budou jasné a přehledné: co se má udělat, jak se to má udělat, jak a kdy to bude učitel hodnotit.</i></p>	<p><i>Bez pravidelné školní výuky v budově školy se děti mohou cítit dezorientované. Nemohou se teď vidět s jednotlivými spolužáky a učiteli. V online prostředí bude většina komunikace probíhat od učitele k dětem ve formě zpětné vazby. Pokud učíme na dálku, je důležité poskytovat dětem formativní hodnocení, u kterého nemusí mít obavy, že bude mít vliv na jejich známku. Pak může učitel i žák bez obav vyjádřit svoje nepochopení nebo to, co mu nejde, s čím potřebuje pomoc ještě předtím, než dojde na "opravdové" testy. Použití menších formátů formativního hodnocení (kvízy, diskuse) může nahradit část interakcí, které normálně probíhají ve třídě. Zároveň mohou dát učitelé pravidelně vzhled do toho, jak se děti učí, jak jim to jde.</i></p>

3. Co je potřeba vzít v úvahu při delším časovém horizontu

Pojďme se zamyslet hlouběji nad tím, jak proměníme učení, když učíme na dálku. Zvláště pokud to vypadá, že budeme učit vzdáleně po delší dobu. Pojďme převést žáky na "novou" situaci. Začneme vytvářet nové učební materiály a zadání, která více odpovídají situaci online.

	Jaká multimediální zařízení využijeme k výuce?	Jak rozčlenit, zorganizovat svůj předmět při výuce online?	Jaké učební příležitosti dětem naplánuji?	Jak budou zabezpečena data dětí a jejich soukromí během práce při online výuce?	Jak cituji a uvádím zdroje?	Jak vybírám obsah učebního materiálu? Je pro děti vhodný?	Jak zajistím, aby děti s rozdílnými potřebami učení měly vhodné materiály?
DOPORUČENÝ KROK	<p>Je dobré mít přehled, zda mají žáci přístup k technice, software, plug-in atd., ke všemu, co budou potřebovat, aby se dostali k multimediálnímu obsahu.</p> <p>Pokud můžete a chcete, využijte online konferenční hovor, abyste mohli komunikovat se žáky a alespoň trochu nahradili F2F kontakt.</p> <p>Můžete postovat krátká video oznámení, kratší online lekce nebo streamovat (sdílet) obrazovku a na ni dávat zpětnou vazbu k jejich práci. Ať je to už existující video nebo materiál, který natočíte, video by nemělo být delší než 10 minut. Raději je rozdělte do více kratších úseků.</p>	<p>Jak mi to pomůže provést žáky efektivně předmětem týden po týdnů?</p> <p>Materiál na každý týden z jednoho předmětu dejte dětem do jedné složky. Ta by měla obsahovat zadání a všechny potřebné materiály pro daný týden. Nezapomeňte na vysvětlení a ukázky, jak úlohu vypracovat. Děti bude zajímat, jak zrovna tento úkol souvisí s cíli v daném předmětu, jak bude souviset s hodnocením.</p>	<p>Budou v nich děti aktivní? Jaké IT nástroje využijí? Pomohou mi vést učení žáků?</p> <p>Zamyslete se nad tím, jak budou žáci nadále komunikovat mezi sebou navzájem, jak s učitelem, jak budou pracovat s materiály a nad tím, jak budete využívat interaktivní nástroje - Google Doc, Vikies, Voice Thread), dále nástroje, které všem umožní setkat se online ve stejném čase (Zoom, WebEx, Collaborate, Skype, Meet) a nástroje pro asynchronní online interakci (blog, deník, diskuse...)</p>	<p>Jak budou zabezpečena data dětí a jejich soukromí během práce při online výuce?</p>	<p>Nelepší je používat materiály a obrázky se značkou Creative Commons a podívat se na Fair Use a další zákony o citacích. Nejlépe asi poradí knihovníci. Vždy uvádějte své zdroje. Pomůžete tím žákům pochopit, proč uvádíme zdroje při citaci a jak se vyhnout plagiátorství.</p>	<p>Pokud sdílíte digitální obsah, vyberte materiály a obrázky, které vytváří multikulturní učební prostředí bez předsudků. Ubezpečte se, že žádné použité materiály neobsahují videa ani obrázky pro dospělé a nejsou v nich zbytečné reklamy.</p>	<p>Ve třídách máme různé děti s různými potřebami učení. Je fajn zařídit přístup k různým materiálům pro různé děti. Jsou materiály, na které ve výuce odkazují, volně přístupné?</p>
PROČ?	<p><i>Multimedia můžeme využívat jak pro přenos obsahu k žákům, tak pro zpětnou vazbu. Je dobré si zjistit, jestli žáci mají neomezený přístup k internetu, mohou si přehrávat videa na pc, mají mikrofon, reproduktory, kameru....</i></p>	<p><i>Nejasné vedení a neroztřídněné materiály představují překážku v učení pro všechny žáky. Jasná cesta, kudy se žáci mají ubírat, zmírní jejich frustraci a dodá jim sebevědomí, že to zvládnou. Promyslete, jak budete materiály organizovat a třídit. Po kapitolách, týdnech...? Děti by také měly mít možnost vidět celý obsah předmětu na dané období a vědět, kde se v něm teď pohybují.</i></p>	<p><i>Aktivní učení a zapojení probíhá při interakcích, které mají žáci s učitelem a mezi sebou vzájemně. Když zapojíte diskusi a spolupráci online, zachová se aktivní vzájemné učení i při vzdálené výuce.</i></p>	<p><i>Žáci si nemusí být vědomi důležitosti ochrany jejich dat. Mohou předpokládat, že škola zajišťuje jejich ochranu na internetu, když pracují na školních zadáních. Zkontrolujte, zda je dodržováno GDPR a soukromí a ochrana citlivých dat.</i></p>	<p><i>Žáci sledují, jakým způsobem používáte materiály a zda uvádíte, od koho pocházejí. Vytváříte pro ně příklad. Materiály, které používáte online, musí obsahovat stejné citační náležitosti, jaké chcete po žácích. Nejlepším řešením je použití materiálů, které jsou volně přístupné (Fraus, Nová škola....)</i></p>	<p><i>Ještě jednou - žáci se dívají, jaký materiál a jakým způsobem využíváte. Je to pro ně příklad. Materiály, které jim dáváte k dispozici, by měly být kulturně vyvážené a bez předsudků. Zvláště v době, kdy se přешlo na vzdálené učení, mohou být nejlepším řešením volně přístupné materiály a učebnice. Před použitím si je projděte, abyste si byli jistí, že neobsahují zbytečné reklamy nebo nevhodný obsah.</i></p>	<p><i>Každý žák by měl mít možnost samostatně ovládnout stejné znalosti a dovednosti, zapojit se do interaktivních aktivit a mít radost z učení bez ohledu na své učební potřeby.</i></p> <p><i>I při učení na dálku zůstávají v platnosti IVP a PPP.</i></p>